

Kod ucznia.....

**Małopolski Konkurs Geograficzny
dla gimnazjalistów**

Rok szkolny 2012/13
Etap rejonowy – 12 grudnia 2012 r.

Suma punktów:

Miejsce na metryczkę:

Drogi Gimnazjalisto!

1. Przed Tobą zestaw **30** zadań konkursowych.
2. Na rozwiązanie zestawu masz **90** minut. Piętnaście minut przed upływem tego czasu zostaniesz o tym poinformowany przez Komisję Konkursową.
3. Za bezbłędne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać **94** punkty.
4. W zadaniach, w których masz wskazać prawidłową odpowiedź, zaznacz symbolem X literę odpowiadającą właściwej informacji.
5. Pracuj uważnie, używając długopisu lub pióra. Odpowiedzi udzielane przy pomocy ołówka nie będą oceniane. Możesz go używać jedynie w brudnopisie.
6. Jedną kartkę z tych, które otrzymałeś, możesz przeznaczyć na brudnopis. **Brudnopis nie podlega ocenie.**
7. **Nie podpisuj** kartek imieniem ani nazwiskiem.
8. Pamiętaj, aby **nie używać** korektora. Jeżeli się pomylisz, błędną odpowiedź zakresł kółkiem i zaznacz symbolem X prawidłową odpowiedź.
9. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz..
10. **Brak wyboru odpowiedzi lub zaznaczenie większej liczby odpowiedzi** będzie traktowane jako błędna odpowiedź.
11. Staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
12. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym (w tym np. włączenie się dźwięku telefonu komórkowego), spowoduje wykluczenie Cię z udziału w Konkursie.

Życzymy Ci powodzenia i satysfakcji z uczestnictwa w konkursie.

Autorzy zadań i Organizatorzy konkursu

Zadania

Etap rejonowy 2012-2013.

Zadanie 1. (0 – 4)

Oceń prawdziwość informacji podanej w każdym zdaniu i wstaw znak X w odpowiedniej komórce tabeli.

Zdania		Prawda	Falsz
A.	W każdym miejscu na Ziemi po dniu następuje noc, a po nocy dzień.		
B.	W czasie ruchu obiegowego oś Ziemi zachowuje stałe nachylenie do płaszczyzny orbity, które wynosi $27^{\circ}33'$.		
C.	Z danego punktu na Ziemi w ciągu całego roku Słońce widoczne jest na tle tych samych gwiazdozbiorów.		
D.	W czasie ruchu obiegowego oś Ziemi w ciągu całego roku zachowuje stały kierunek.		

Zadanie 2. (0 – 4)

Podane informacje przyporządkuj odpowiedniemu ruchowi Ziemi, którego skutkiem jest opisywany fakt. Uzupełnij tabelę wstawiając we właściwe miejsce znak X.

Informacje	Ruch Ziemi		
	obrotowy	obiegowy	
A.	W Krakowie w zimie Słońce wschodzi na południowym wschodzie, natomiast w lecie na północnym wschodzie.		
B.	Splaszczanie Ziemi na biegunach.		
C.	Na półkuli północnej, w wyniku działania siły odśrodkowej, pasaty odchylają się w prawo od kierunku północnego i mają kierunek północno-wschodni.		
D.	Na zwrotnikach Słońce raz w roku góruje w zenicie.		

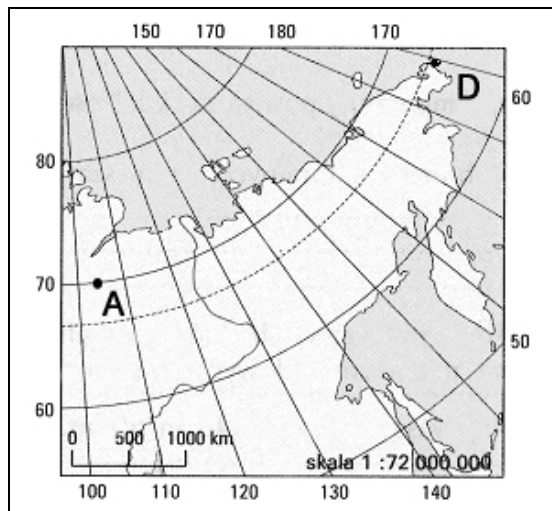
Zadanie 3. (0 – 1)

W Londynie jest godzina 8:36 czasu słonecznego. Oblicz długość geograficzną miejsc, w których wówczas można obserwować górowanie Słońca. Wynik zapisz w miejscu przeznaczonym na odpowiedź.

Odpowiedź:

Zadanie 4. (0 – 1)

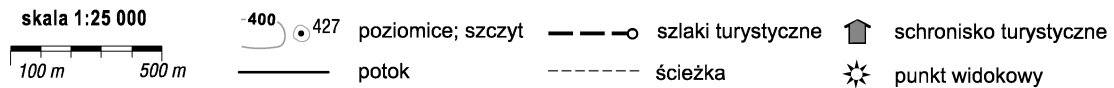
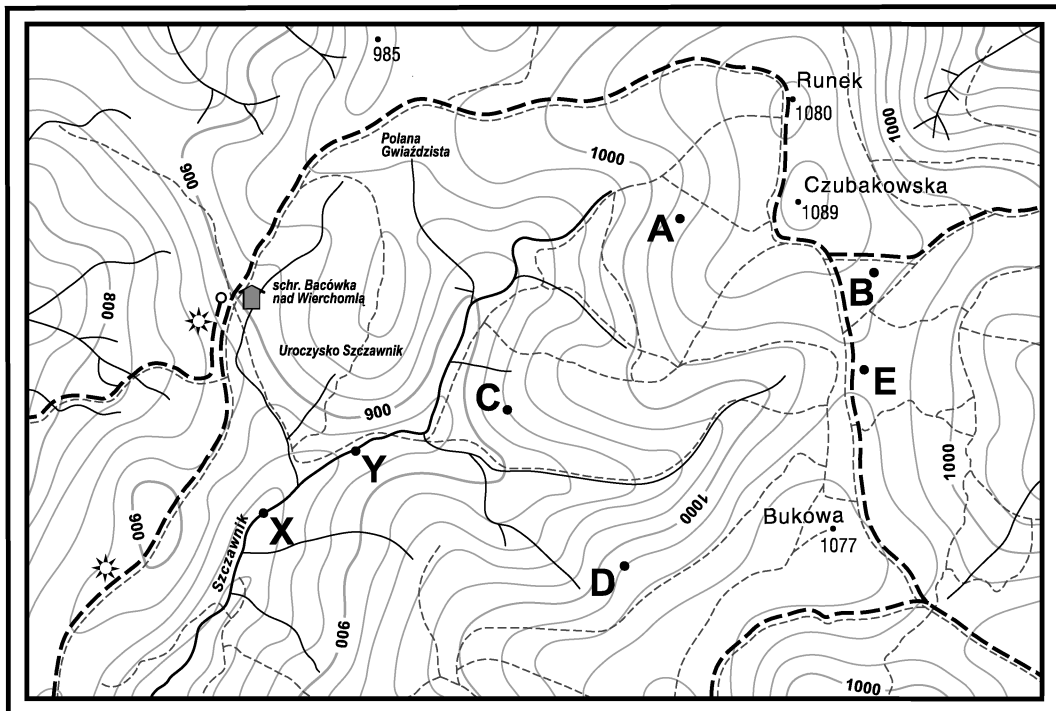
Korzystając z zamieszczonej mapy zaznacz prawidłową odpowiedź, która informuje w którym kierunku geograficznym położony jest punkt D w stosunku do punktu A.

- A. północno-wschodnim
- B. północnym
- C. południowo-wschodnim
- D. wschodnim

Zadanie 5. (0 – 4)

Korzystając z zamieszczonej mapy wykonaj polecenia a – d.

a) Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Potok Szczawnik na odcinku biegu oznaczonym literami X – Y płynie w kierunku

- A. północno-wschodnim.
- B. południowo-zachodnim.
- C. północno-zachodnim.
- D. południowo-wschodnim.

b) Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Wysokość bezwzględna punktu oznaczonego literą A jest

- A. mniejsza niż wysokość bezwzględna punktu oznaczonego literą B.
- B. mniejsza niż wysokość bezwzględna punktu oznaczonego literą C.
- C. taka sama jak wysokość bezwzględna punktu oznaczonego literą D.
- D. mniejsza niż 1000 m n.p.m.

c) Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Wysokość względna punktu oznaczonego literą C w odniesieniu do punktu oznaczonego literą D wynosi

- A. 60 m B. 900 m C. 1200 m D. 80 m

d) Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Na przełęczy położony jest punkt oznaczony literą

- a) B. b) C. c) D. d) E.

Zadanie 6. (0 – 1)

Odległość w terenie w linii prostej pomiędzy Kłodzkiem a Złotym Stokiem wynosi 16 km. Oblicz skalę liczbową mapy, na której odległość między tymi miastami wynosi 3,2 cm. Wynik zapisz w miejscu przeznaczonym na odpowiedź.

Odpowiedź : Skala liczbowa mapy

Zadanie 7. (0 – 1)

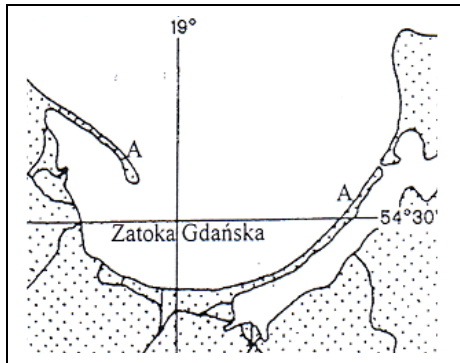
Ten sam teren przedstawiono na czterech mapach wykonanych w różnych skalach. Zaznacz skalę mapy, na której przedstawiono najwięcej szczegółów.

- A. 1: 2 250 000 B. 1: 300 000 C. 1: 600 000 D. 1: 1 200 000

Zadanie 8. (0 – 2)

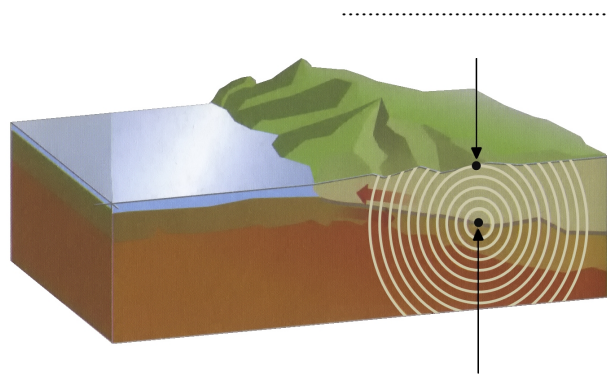
Korzystając z zamieszczonej mapy oraz własnej wiedzy na temat rzeźbotwórczej działalności morza dokończ schemat tak, aby prawidłowo ukazać model przyczynowo-

skutkowy: czynnik → proces rzeźbotwórczy → typ wybrzeża przedstawionego na mapie. Wpisz w ramki właściwe określenia.

Zadanie 9. (0 – 1)

Na rysunku przedstawiono rozchodzenie się fal sejsmicznych w czasie trzęsienia ziemi. Wpisz na rysunku we właściwe miejsca: epicentrum, hipocentrum.

Zadanie 10. (0 – 1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Jeden z europejskich wulkanów, Wezuwiusz, położony jest

- A. w kontynentalnej części Europy.
- B. w Zatoce Neapolitańskiej.
- C. w archipelagu Wysp Liparyjskich.
- D. w dnie Morza Jońskiego.

Zadanie 11. (0 – 1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Ostatnia duża erupcja Wezuwiusza wystąpiła

- A. w I wieku p. n.e.
- B. w I wieku.
- C. pod koniec XVII wieku.
- D. w pierwszej połowie XX wieku

Zadanie 12. (0 – 1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Najbardziej na południe wysunięty przylądek kontynentalnej części Europy – Marroquí położony jest na półwyspie

- A. Iberyjskim.
- B. Apenińskim.
- C. Peloponez.
- D. Krym.

Zadanie 13. (0 – 4)

W każdym zdaniu skreśl zbędne określenia napisane kursywą tak, aby zdanie zawierało prawdziwe informacje o Europie.

- A. Powierzchnie Europy wynosi *10,5 tys. km²/15,0 tys. km²*.
- B. Rzeka Bajdarata, wzdłuż której wyznaczono część granicy między Europą a Azją, uchodzi do *Morza Białego/ Morza Karskiego*.
- C. Największym półwyspem Europy jest *Półwysep Skandynawski/ Półwysep Iberyjski*.
- D. Większy wskaźnik rozwinięcia linii brzegowej niż Europa ma jedynie *Azja/Ameryka Północna*.

Zadanie 14. (0 – 4)

Zaznacz w ostatniej kolumnie tabeli odpowiedź A lub B wskazując poprawne dokończenie każdego zdania .

Zdania	dokończenie zdania
--------	--------------------

a)	W Górach Skandynawskich granica wiecznego śniegu znajduje się na	A. większej wysokości bezwzględnej niż w Alpach. B. mniejszej wysokości bezwzględnej niż w Alpach.
b)	W Europie Północnej	A. występuje wieloletnia zmarzlina. B. nie występuje wieloletnia zmarzlina.
c)	Wody morskie u wybrzeży Norwegii	A. nie zamarzają przez cały rok. B. w północnej części zamarzają.
d)	Europa południowa leży w zasięgu klimatu	A. zwrotnikowego. B. podzwrotnikowego.

Zadanie 15. (0 – 7)

Wpisz we właściwe miejsca do tabeli nazwy rzek oznaczonych na mapie konturowej Europy numerami od 1 – 10 oraz nazwy jezior oznaczonych numerami od I – IV (załącznik nr 1).

Rzeki			
Oznaczenie na mapie	Nazwa	Oznaczenie na mapie	Nazwa
1		6	
2		7	
3		8	
4		9	
5		10	

Jeziora			
Oznaczenie na mapie	Nazwa	Oznaczenie na mapie	Nazwa
I		III	
II		IV	

Zadanie 16. (0 – 4)

Podanym rzekom europejskim przyporządkuj rodzaj ujścia. Uzupełnij tabelę wstawiając znak X we właściwe miejsce.

Rzeka	Ujście deltowe	Ujście lejkowe
-------	----------------	----------------

Wołga		
Loara		
Rodan		
Dunaj		
Łaba		
Ren		
Tamiza		
Pad		

Zadanie 17. (0 – 6)

Wpisz we właściwe miejsca do tabeli nazwy półwyspów oznaczonych na mapie konturowej Europy wielkimi literami od A – F oraz nazwy wysp oznaczonych małymi literami od a – f (załącznik nr 2).

Półwyspy		Wyspy	
Oznaczenie na mapie	Nazwa	Oznaczenie na mapie	Nazwa
A		a	
B		b	
C		c	
D		d	
E		e	
F		f	

Zadanie 18. (0 – 6)

Uzupełnij tabelę **wpisując** we właściwe miejsca nazwy państw zaznaczonych na mapie konturowej Europy literami od A – F oraz nazwy stolic tych państw (załącznik nr 3).

Oznaczenie na mapie	Nazwa państwa	Nazwa stolicy
---------------------	---------------	---------------

A		
B		
C		
D		
E		
F		

Zadanie 19. (0 – 8)

Wymienionym wyspom lub archipelagom wysp przyporządkuj nazwę państwa, do którego należą. W zaznaczone miejsca wpisz literę, którą oznaczono dane państwo. Nazwę państwa możesz użyć więcej niż jeden raz.

Wyspy:

Państwa do wyboru:

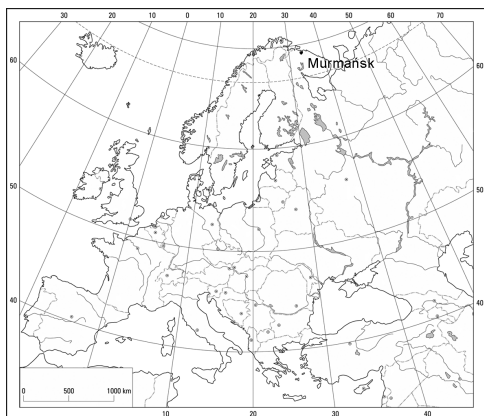
- A. Korsyka
- B. Sardynia
- C. Sycylia
- D. Kreta
- E. Baleary
- F. Zelandia
- G. Szetlandy
- H. Hebrydy

- a) Portugalia
- b) Hiszpania
- c) Francja
- d) Włochy
- e) Grecja
- f) Wielka Brytania
- g) Norwegia
- h) Dania

A	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Zadanie 20. (0 – 1)

Murmańsk, mimo że leży na około 69°N jest niezamarzającym portem. Korzystając z zamieszczonej mapy oraz własnej wiedzy zaznacz czynnik, który przyczynił się do tego, że port ten nie zamarza.

- A. położenie nad zatoka, która jest fiordem
- B. małe zasolenie wód przybrzeżnych
- C. ciepły prąd morski
- D. położenie u ujścia rzeki

Zadanie 21. (0 – 1)

Zaznacz nazwę gór Europy, których dotyczy zamieszczony opis.

Łańcuch górski rozciąga się łukiem od doliny Dunaju w okolicy Bratysławy do Dunaju w przelomie zwanym Żelazną Bramą. W górach tych przeważają skały osadowe, głównie piaskowce, zlepieńce i łupki ilaste. Dominują tu kopulaste wierzchołki i zaokrąglone, wydłużone grzbiety górskie. Najwyższa część tych gór ma rzeźbę wysokogórską, do powstania której przyczyniły się lodowce górskie.

- A. Alpy
- B. Karpaty
- C. Apeniny
- D. Pireneje

Zadanie 22. (0 – 6)

Uzupełnij tabelę. Wypisz 6 błędów znajdujących się w zamieszczonym tekście dotyczącym Islandii i dokonaj ich poprawy.

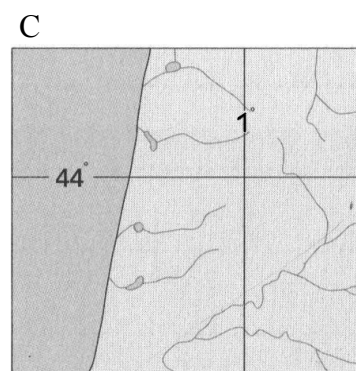
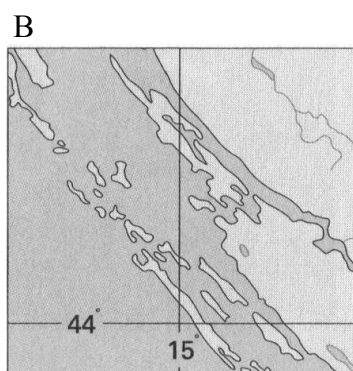
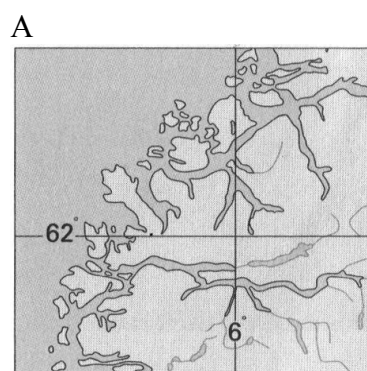
Islandia jest wyspą pochodzenia wulkanicznego, przez którą przebiega granica dwóch płyt litosfery: Euroazjatyckiej i Grenlandzkiej. Płyty te nacierają na siebie, co spowodowało powstanie głębokiej szczeliny zwanej grzbietem oceanicznym, którym wylewa się lava głównie granitowa. Cechą tego obszaru jest również występowanie zjawisk geotermalnych. Woda, pochodząca głównie z basenów artezyjskich, przenika szczelinami w skałach i docierając do znacznych głębokości podgrzewana jest pod wpływem gorącej magmy, a następnie w różnej formie dostaje się na powierzchnię Ziemi. Charakterystyczną dla Islandii odmianą gorących źródeł są wulkany błotne.

Opracowano na podstawie: E. Świtalski, Islandia wyspa ognia i lodu, Geografia w Szkole 1/2005

Błąd (jest w tekście)	Poprawne określenie (powinno być)

Zadanie 23. (0 – 2)

Korzystając z zamieszczonych map i własnej wiedzy wykonaj zadania a) oraz b).

a) **Uzupełnij zdanie wpisując literę, która oznaczono właściwą mapę.**

Wybrzeże dalmatyńskie przedstawiono na mapie oznaczonej literą

b) **Zaznacz** zestaw, w którym oba wymienione morza Europy mają wybrzeże dalmatyńskie.

A. Morze Czarne, Morze Egejskie

- B. Morze Adriatyckie, Morze Egejskie
- C. Morze Bałtyckie, Morze Północne
- D. Morze Adriatyckie, Morze Północne

Zadanie 24. (0 – 5)

Uwzględniając strefowość roślinną na Ziemi podanym obszarom Europy przyporządkuj potencjalną roślinność naturalną charakterystyczną dla danego regionu. Uzupelnij tabelę wpisując odpowiednią nazwę formacji roślinnej.

formacje roślinne do wyboru:

- a) tundra
- b) tajga
- c) lasy liściaste strefy umiarkowanej
- d) stepy
- e) roślinność śródziemnomorska (makia)

Region Europy		Formacja roślinna
A.	Półwysep Bałkański	
B.	Nizina Francuska	
C.	Półwysep Peloponez	
D.	Pojezierze Fińskie	
E.	Wyżyna Podolska	

Zadanie 25. (0 – 2)

W zaznaczone miejsca wpisz nazwę kraju europejskiego, którego dotyczy podany opis.

A. U wybrzeży tego kraju mieszają się wody morskie niesione przez ciepły prąd Północnoatlantycki i zimny Wschodniogrenlandzki, co stwarza dogodne warunki dla życia ryb. W wodach morskich należących do tego kraju znajdują się jedne z najzasobniejszych łowisk na świecie, dlatego rybołówstwo ma największe znaczenie w jego gospodarce. Głównym towarem eksportowym tego kraju są ryby i ich przetwory (około 90% eksportu).

.....

B. Nizinny kraj, spośród państw skandynawskich wyróżniający się najlepszymi warunkami środowiska przyrodniczego do rozwoju rolnictwa. Rolnictwo tego kraju jest jednym z najbardziej wydajnych na świecie i o bardzo dużej towarowości.

.....

Zadanie 26. (0 – 4)

Korzystając z własnej wiedzy ocen prawdziwość informacji zawartej w każdym zdaniu stawiając znak X w odpowiedniej komórce tabeli.

Zdania		Prawda	Falsz
A.	W Norwegii, mimo braku własnych złóż boksytów, rozwinęło się hutnictwo aluminium.		
B.	Dania jest krajem europejskim o najlepiej funkcjonującym modelu opieki społecznej i dużych wydatkach na opiekę zdrowotną społeczeństwa.		
C.	Dania jest największym eksporterem wieprzowiny i bekonu na świecie.		
D.	W Finlandii lasy stanowią 50% powierzchni kraju.		

Zadanie 27. (0 – 4)

Podanym informacjom przyporządkuj właściwą nazwę państwa europejskiego i wpisz ją w odpowiednie miejsce do tabeli.

Kraje do wyboru: Francja, Szwecja, Dania, Norwegia, Islandia, Finlandia, Austria

Informacje		Kraj
A	Prawie 100% energii elektrycznej w tym państwie produkowane jest w hydroelektrowniach.	
B	Ponad 85% energii elektrycznej w tym państwie produkowane jest w elektrowniach jądrowych.	
C	Około 30% energii elektrycznej w tym państwie produkowane jest w elektrowniach geotermalnych.	
D	Wśród państw europejskich kraj ten wyróżnia się wysokim udziałem elektrowni wiatrowych (13%) w produkcji energii elektrycznej.	

Zadanie 28. (0 – 3)

Zaznacz trzy zdania, które zawierają prawdziwe informacje o gospodarce Francji.

- A. Najlepiej rozwiniętym przemysłem jest przemysł środków transportu, zwłaszcza samochodowy i lotniczy.
- B. Najważniejszym działem rolnictwa jest chów trzody chlewnej.

C. Przemysł wysokich technologii skupiony jest w kilkunastu technopoliach, m.in. w Paryżu, Tuluzie i Grenoble.

D. Na południu kraju, u ujścia Rodanu, uprawiany jest ryż.

E. Jedną z cech rolnictwa kraju jest występowanie gospodarstw rolnych o dużej powierzchni, powyżej 1000 hektarów.

Zadanie 29. (0 – 4)

Zaznacz w ostatniej kolumnie tabeli odpowiedź A lub B wskazując poprawne dokończenie każdego zdania.

Zdania		dokończenie zdania
a)	Głównym towarem eksportowym Norwegii jest	A. drewno i ruda miedzi. B. ropa naftowa i gaz ziemny.
b)	W Basenie Paryskim głównymi uprawami są	A. pszenica i jęczmień. B. winna latorośl i kukurydza.
c)	W Austrii w Alpach uprawa zbóż sięga	A. wyżej niż wypas bydła i owiec. B. niżej niż wypas bydła i owiec.
d)	W Austrii w dolinach alpejskich	A. lokalizowane są liczne małe zakłady przemysłowe. B. brak jest zakładów przemysłowych.

Zadanie 30. (0 – 1)

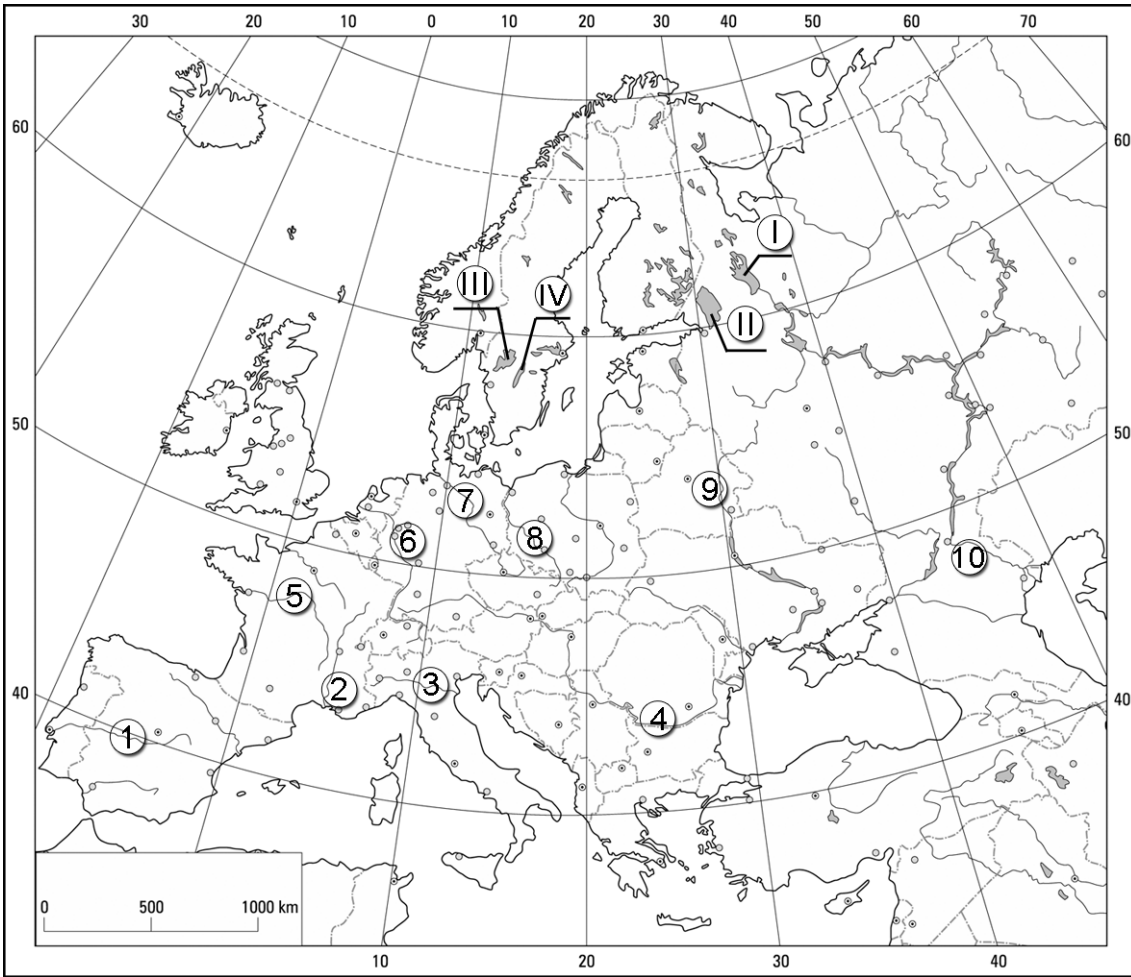
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Szwecja posiada duże zasoby

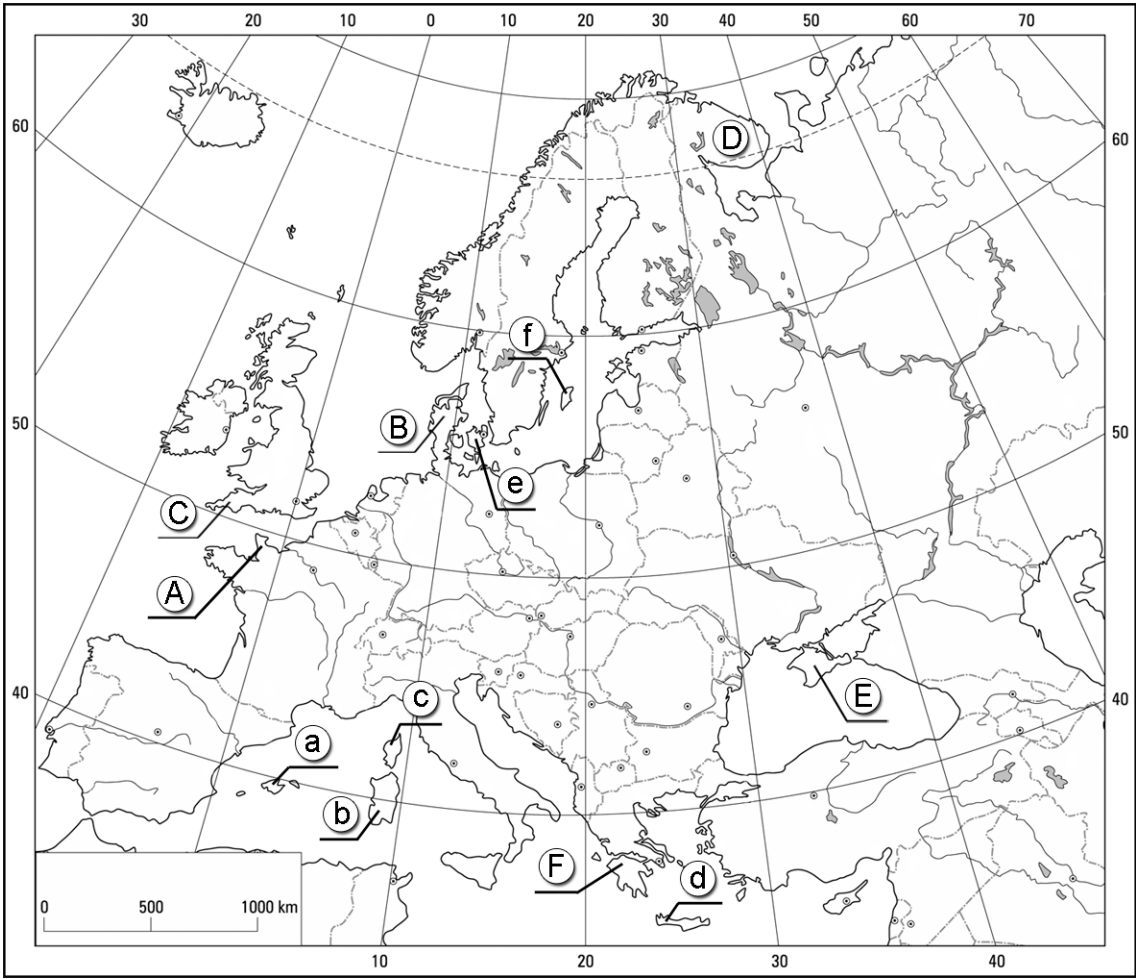
- A. boksytów.
- B. rudy żelaza.
- C. ropy naftowej.
- D. rudy niklu.

Brudnopis

Załącznik nr 1

Załącznik nr 2

Załącznik nr 3

